

Nr 240.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning; given Stockholms slott den 12 mars 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning.

Härigenom förordnas som följer:

Värnpliktiga av årsklassen 1911 vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna, ävensom värnpliktiga av årsklasserna 1914 y och 1915 vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet, fältingenjörtrupperna och fälttelegraftrupperna må, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, befrias från skyldighet att fullgöra dem jämlikt § 27 mom. 3 värnpliktslagen åliggande reservtruppövning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 12 mars 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BRANTING,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena friherre PALMSTIERNA,
Statsråden UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON,
SANDLER,
NOTHIN,
NILSSON,
ERIKSSON,
SVENSSON,
HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson, anförde härefter:

»Uti § 27 mom. 3 värnpliktslagen stadgas följande:

Vapenför värnpliktig, vilken tilldelats lären, med undantag av dem, som nämnas i mom. 1 D av denna §, är skyldig att, på sätt Konungen närmare förordnar, deltaga i reservtruppövning:

vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna i högst femton dagar under nionde eller tionde året, samt vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna i högst tjugufem dagar under femte eller sjätte året.

Enligt den för utbildningsåret 1918—1919 för hären fastställda vapenövningstabellen voro följande kategorier värnpliktiga avsedda att under år 1919 inkallas till fullgörande av reservtruppövning, nämligen vid infanteriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna *årsklassen 1911* samt vid kavalleriet, fält- och positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna *årsklassen 1914* ä. Därjämte hade för åtskilliga kategorier värnpliktiga av *årsklassen 1910* reservtruppövningen, som ursprungligen varit avsedd att äga rum under år 1918, uppskjutits till år 1919. Detta var förhållandet med flertalet infanteriet tilldelade värnpliktiga av nämnda årsklass ävensom med samtliga till denna årsklass hörande värnpliktiga vid fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna.

Med hänsyn till det rådande starka behovet av att kunna åt det produktiva arbetet ägna alla till buds stående krafter ansågs det emellertid mindre lämpligt att till fullgörande av ifrågavarande tjänstgöring under år 1919 inkalla en betydande del av landets mest arbetsdugliga ungdom. Härtill kom, att det på grund av den då härjande influensaepidemien kunde visa sig vara förenat med alltför stora risker att, såsom beträffande reservtruppövningarna enligt den ursprungliga vapenövningsplanen varit avsett, vid olika tidpunkter och i särskilda omgångar å truppförbandens förläggningssorter sammanföra värnpliktiga från landets alla delar. Av nu angivna skäl blevo reservtruppövningarna under år 1919 inställda. Beträffande årsklassen 1911 skedde detta på det sättet, att reservtruppövningen med denna årsklass uppsköts till år 1920 samt att årsklasserna 1910 och 1914 ä, för vilka något uppskov icke kunde äga rum på grund av värnpliktslagens bestämmelse, att övningen skulle äga rum senast under tionde respektive sjätte året, efter riksdagens medgivande befriades från skyldigheten att fullgöra reservtruppövning.

Enligt härens vapenövningstabell för utbildningsåret 1919—1920 skola följande kategorier värnpliktiga under innevarande år inkallas till fullgörande av reservtruppövning, nämligen:

vid infanteriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna *årsklasserna 1911* och *1912*, samt

vid kavalleriet, fält- och positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna *årsklasserna 1914 y* och *1915*.

Då de skäl, som föranledde inställandet av nästlidet års reservtruppövningar, fortfarande äro för handen — jag erinrar om den på sista tiden återigen vid truppförbanden uppträdande influensan — anser jag, att nämnda övningar jämväl under innevarande år böra inställas. Ett ytterligare skäl härför är den för närvarande pågående utredningen

angående en allmän revision av vårt försvarsväsende. Som bekant hava statsmakterna ansett, att i avvaktan på resultatet av nämnda utredning en minskning av den i värnpliktslagen stadgade utbildningstiden för de värnpliktiga bör vidtagas. Det synes under sådana förhållanden lämpligast att under provisorietiden inställa nu ifrågakvarande övningar.

Inställandet av årets reservtruppövningar torde lämpligen böra ske på samma sätt som nästlidet år. Årsklasserna 1911 samt 1914 y och 1915, för vilka 1920 utgör tionde respektive sjätte värnpliktsåret, torde alltså, i den utsträckning Konungen närmare förordnar, böra befrias från skyldigheten att fullgöra reservtruppövning. Beträffande årsklassen 1912, för vilken 1920 utgör det nionde värnpliktsåret, torde åter Kungl. Maj:t böra förordna, att reservtruppövningarna skola uppskjutas till år 1921.»

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med vad sålunda anförts avfattat »*Förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning*» samt hemställde, att detta förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.